

Školitelský posudek na diplomovou práci Pavla Tlachače: Taxonomické postavení, biologie a ekologie endemického poddruhu Krkonoš *Cochlodina dubiosa corcontica* (Brabenec, 1967)

Ve střední Evropě není mnoho endemických druhů měkkýšů a jejich původ je někdy těžké odhalit. Jejich studiem se ale můžeme dozvědět leccos zajímavého o procesech, které formovaly naši faunu během kvartéru. Přestože převážná část Sudet byla v poledové době osídlena dálkovými výsadky alpských druhů, v Krkonoších se tak nestalo. O to zajímavější je, že se zde vyskytuje endemický plž - *Cochlodina dubiosa corcontica*, jehož původ a biologie je obestřen mnoha otazníky. Od roku 1967, kdy byl popsán, se jím totiž nikdo nezabýval. Neměli jsme nejmenší ponětí o biologii tohoto plže. O jeho rozšíření a ekologii jsme měli jen povšechné představy a taxonomické zařazení bylo provedeno pouze na základě konchologie. Již delší dobu proto visela ve vzduchu potřeba, detailního průzkumu tohoto poddruhu. Když mi tedy Pavel Tlachač sdělil, že je rodákem z Krkonoš a že se zajímá o měkkýše, bylo o tématu jeho diplomové práce rozhodnuto. Správa Krkonošského národního parku sice pokládá vřetenovku krkonošskou za jeden z významných indikačních druhů přirozeného lesního prostředí Krkonoš, velmi však postrádá jakákoli relevantní data o ní. Proto uvítala téma Pavlovy práce a poskytla mu podporu.

Celá struktura diplomové práce má částečně charakter závěrečné zprávy, v níž autor nejprve shrnuje a doplňuje nejdůležitější výsledky své bakalářské práce. V ní se kromě literární rešerše, zabývající se taxonomií rodu *Cochlodina*, podrobně věnoval i terénnímu výzkumu, který doplnil naše znalosti o rozšíření vřetenovky krkonošské. Po této úvodní části následuje kapitola, zabývající se detailními a časově velmi náročnými pozorováními biologie vřetenovky krkonošské v terénu i v laboratoři. Další kapitola se pak zabývá fylogenetickou analýzou všech středoevropských zástupců rodu *Cochlodina*, které si Pavel z větší části sám nasbíral, a pokouší se zjistit vztah našich populací k příbuzným taxonům. V obou těchto kapitolách došel Pavel k originálním závěrům, které staví do nového světla některé naše znalosti o biologii vřetenatek obecně i o konceptu podrodů v rámci rodu *Cochlodina*. Pavel se rovněž pokusil objasnit původ krkonošských populací na základě rozboru malakocenóz postglaciálních fosiliferních uloženin, které odebral z profilu poblíž Horního Maršova. Přestože se mu nepodařilo definitivně objasnit stáří krkonošského výsadku, získal Pavel vůbec první a proto velmi cenná data o vývoji měkkýšů i obratlovců společenstev Krkonoš v nejmladší geologické minulosti.

Práce je poměrně obsáhlá, tématicky zasahuje do několika velmi různorodých disciplín, jejichž metodiku Pavel úspěšně zvládl. Výsledkem je velice důležitý soubor dat i jejich interpretací, který poslouží k sepsání minimálně dvou kvalitních článků a už nyní je inspirací k dalším výzkumům. Pavel pracoval po celou dobu, v terénu i v laboratoři, velmi samostatně a nejenže plnil svědomitě úkoly, které mu byly zadány, ale přispíval i vlastními zajímavými nápady, takže spolupráce s ním byla opravdu příjemná. Z toho důvodu přenechávám připomínky zcela na oponenta, práci hodnotím velmi kladně a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 10.9. 2008

RNDr. Lucie Juříčková PhD.